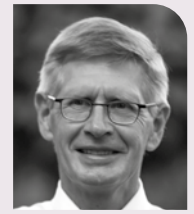

VAN ORVEYT NAAR MORTAGNE EN TERUG

We wandelen door twee relatief jonge bossen: het Orveytbos en het Mortagnebos. De winterperiode leent zich goed om de knoppen en de silhouetten van bomen en struiken te bewonderen. Met wat geluk kunnen we hoog in een bladerloze boom de oortjes van een ransuil zien wapperen in de wind. Tussendoor begeven we ons op rustige wegen, stapsteentjes en soms modderige landbouwwegen. Op de heuvelrug, die de waterscheidingslijn tussen het Leie- en Scheldebekken vormt, zal de warme aanblik van die stukjes natuur de kilte van de winter verdrijven. Bijna op het einde van de wandeling zullen we echter misnoegd de blik moeten afwenden van het stort van Moen dat als een grote vuile puist in het rommelige landschap groeit. Gelukkig kunnen we om te eindigen dan weer de blik op het Orveytbos richten en kunnen we met een blij gemoed de wandeling afsluiten op een onthaastend en warm plekje waar de tijd stil bleef staan.

BERNARD DECOCK

Gegevens:

De wandeling loopt voor grote delen over onverharde grond. Goede wandelschoenen zijn nodig. Bij natte periodes zullen sommige veldwegen drassig of glibberig zijn.

- **Startpunt:** Parkeerplaats bij het Sint-Pietersbrugje, Kraabosstraat in Moen
- **Afstand:** 7,4 km
- **Markeringen:** De fietsknooppunten worden aangeduid met FKnp, de wandelknooppunten met Knp.

Download de wandeling via deze QR-code of www.natuurkoepel.be/wandelingen_klimop

WANDELPARCOURS

① We starten vanaf het Sint-Pietersbrugje (A - afb 1). Met de rug naar de parkeerplaats toe krijgen we een mooi zicht op de oude vaargeul en zijn natuurontwikkeling. Verlaat het brugje naar links (richting FKnp 21). Verlaat het jaagpad juist voor Kpt 25 en stijgt naar links de brede weg naar het Orveytbos (B - afb 2) op. Vind hier een infopaneel over het Orveytbos. Houd links voorbij de bareel (Volg de richting Kpt 26 niet). Volg het brede, slingerende pad doorheen het Orveytbos (afb 3). Het bos wisselt af met open gebieden en poelen. Houd links bij

afsplitsingen van het pad. Let op de vrij steile helling van het talud links. Het is een aanwijzing dat het talud kunstmatig aangelegd werd. Houd links bij een splitsing (volg richting Kpt 26). Het pad buigt wat verder scherp naar rechts bij een paaltje met richting Kpt 26. Let bij de volgende knik naar rechts (ongeveer na 85 m) op het paaltje met opschrift "Orveyt" en bovenaan een wit-rode GR-aanduiding. Daal hier het steile talud af. Er is nauwelijks een wandelpad tussen het gras te zien. Bij het afdalen vind je nog een GR-markering (rechts) om tenslotte bij een draaihek uit te komen. Hier bevindt zich een infobord met "Welkom in het Orveytbos". We wandelen nu op het GR-5A GroteRoute-pad dat 602 km lang is en ruwweg de grenzen van het vroegere Graafschap Vlaanderen volgt. Stap naar links de Langestraat in. De straat wordt met statige populieren afgezoomd (afb 4). De straat loopt al snel op de Comminestraat uit. Sla de Comminestraat links in om na 60 m, bij FKnp 69, de Achterhoek naar rechts in te stappen.

5

② Let schuin links in de verte op de contouren van het Mortagnebos. Hou rechts ter hoogte van een boerderij (huisnummer 10). Draai kort mee. Negeer een smal stapsteentje links en negeer vervolgens een trage weg die in het verlengde van het stapsteentje ligt. Volg dus de brede, onverharde weg opwaarts (richting Driemolensroute). Vind bijna bovenaan de weg, juist voor een villa, een onverharde weg naar links “De Mortagnestraat” (afb 5 en afb 6). Daal de brede landbouwweg af om vervolgens op een smal pad tussen de struiken door te stappen. Geniet van de winterse stilte en de open ruimte. Hou rechts bij Kpt 28, volg daar richting Kpt 88 om verder (na 140 m) bij de splitsing van de landbouwweg naar rechts af te draaien en een smal onverhard pad tussen de akkers te volgen. We merken in de verte al de lantaarnpalen van de Marberstraat op en krijgen links een ruime indruk van het Mortagnebos. We wandelen nu op de Perreweg. De Perreweg verwijst naar de verdwenen staakmolen Perremolen. Blijf het pad volgen om na 330 m op de Marberstraat uit te komen. Sla de straat links in (Richting Kpt 87). Blijf de kronkelende straat volgen. De straat draait plots flink naar links. Let in de verte rechts op het Beerbos. Vind na 80 m de ingang van het Mortagnebos (C) links.

6

③ We zullen merken dat er in het Mortagnebos weinig ecologisch waardevolle open plekken zijn zoals in het Orveytbos. Hou bij het infopaneel rechts om daar de brede bosweg naar Kpt 87 te volgen. Negeer dus eerste bospad links en stap verder tot aan de paal die de richting Kpt 87 aanduidt.

7

Volg het brede en goed bewandelbare bospad tot aan een houten bareel waarna je Kpt 87 vindt. Stap het bos uit (richting Kpt 86). Het onverharde pad loopt langs twee villa's en mondt op de Slavaetstraat uit (afb 7). Let rechts op een grote hoeve, hoeve Slavaets. De hoeve wordt al vermeld in geschreven bronnen die teruggaan tot 1223. Stap echter links de straat in, om na 80 meter de doodlopende straat Broekenhoek rechts in te stappen. De weg loopt uit op een onverhard pad dat naar links afdraait, waarna het in een smal betegeld pad overgaat. Het pad loopt na 120 m uit op een ander betegeld pad. Sla het pad naar rechts in. Volg het pad over een kleine halve kilometer om op een weg uit te komen (de Broekenhoek). Sla de straat links in. Hou bij de splitsing van de weg rechts. De grote vuile puist van het stort van Moen is nu duidelijk zichtbaar.

④ Hou vervolgens bij de splitsing (na 230 m) links om de Comminnestraat in te stappen. Sla de Kraaibosstraat rechts in. De brede Kraaibosstraat wordt met lindes afgezoomd. Let op de overvloedige wortelopslag van de lindebomen. In de winter glanzen de takken van de linde. Let ook op hun glanzende oranjeachtige knoppen. Sla vervolgens links een zijstraat van de Kraaibosstraat in. We komen voorbij het Sint-Pietershof, een historische hoeve die dateert van 1875. In de hoeve wordt een café uitgebaat alwaar de tijd stil bleef staan. Ook als wandelaar kunnen we hier even blijven stilstaan. De zijweg loopt uiteindelijk op ons startpunt uit.

Weetjes

A. SINT-PIETERSBRUGJE

Het typische ophaalbrugje overspant een oude arm van het kanaal Bossuit-Kortrijk. Het brugje werd handmatig bediend (let op het rad bij de brug) en dateert ongeveer uit het laatste kwart van de 19de eeuw. Het is een zeldzaam overgebleven exemplaar van een ijzeren hefbrug met open vakwerkconstructie. Het oude kanaal werd vroeger door 18 brugjes overspannen. Dankzij de tegengewichten en de tandwieloverbrenging konden de brugwachters de brug met weinig kracht openen of dichtmaken.

Let op de smalle bedding van de oude kanaalarm. Om West-Vlaanderen met steenkool uit de Borinage te voorzien werd een kanaal ontworpen dat de Schelde en de Leie met elkaar moest verbinden. Het was de bedoeling om schepen met een lading tot 300 ton te laten varen. Op het huidige kanaal kunnen nu schepen tot 1.350 ton varen. Twaalfhonderd arbeiders begonnen in 1857 de 15,4 kilometer lange bedding uit te graven en klaarden de klus eind 1860. Ter hoogte van Moen waren de heuvels te hoog om uit te graven en werd de doorsteek door een 611 meter lange tunnel gemaakt. De tunnel kreeg de naam “de souterrain”. De schippers trokken langs het smalle en donkere pad in “de souterrain” hun boot met touwen door de tunnel heen! Bij de verbreding van het kanaal in de jaren 70 werd de tunnel vervangen door een open vaargeul. Dat leverde 225.000 vrachtwagens klei op, die op een landbouwgebied van ongeveer 26 ha naast het kanaal gestort werden, de zogenaamde kleistapel van Moen. Die kunstmatige heuvel is ongeveer 8 meter hoog en heeft vrij steile taluds.

B. HET ORVEYTBOS

Op de kleistapel van Moen begon zich eind de jaren 70 al snel natuur te ontwikkelen. Het gebied was helaas eerder in trek om er te crossen met motoren en te kleiduitschieten. Verschillende natuurgroepen wezen er met veel geduld op hoe die ruigte tot een stuk prachtige natuur zou kunnen evolueren en dus een meerwaarde voor de ganse gemeenschap zou zijn. In 1988 werd het 26 hectare grote gebied overgedragen aan het Agentschap voor Natuur en Bos. Pas in 2001 ging het gebied open voor het publiek. Het Orveytbos is nu een gevarieerd bos- en natuurgebied van 30 hectare groot. In het voorjaar zal je er speenkruid, bosanemoon, boshyacint en slanke sleutelbloem kunnen bewonderen. Door de kalkrijke klei vind je er zelfs zeldzame planten als boslathyrus, bosorchis, klavervreter en bochtige klaver. Zoals bijna overal in Vlaanderen wordt de bovenste laag van de bodem rijker door de stikstofdepositie uit de lucht:

de stikstofproblematiek waar de politiek in verstrikt is geraakt. Naast zwarte els zal je er vooral wilgen (kraak- en schietwilg), trilpopulier, berk, gewone es en witte abeel vinden. Hermelijntjes en wezels hebben al hun plaats in het natuurgebied gevonden. In de poelen leven kamsalamanders naast een rijke amfibieën-, reptielen- en libellenfauna. Tijdens de zomermaanden kan je met veel geluk soms een hazelworm tussen de strooisellaag zien wegglijden. Er broeden verschillende vogelsoorten die goed gedijen in zo'n halfopen milieu: fitis, grasmus, kneu, putter, goudvink, roodborsttapuit, braamsluiper, grauwe vliegenvanger. Het bos is een overwinteringsplaats voor ransuilen. Het Agentschap voor Natuur en Bos voert een bosbeheer uit om de soortenvariëteit in stand te houden.

C. HET MORTAGNEBOS

Tot 1971 was het bos nog landbouwgrond. Het is eigendom van het OCMW van Kortrijk. Het 13 hectare grote gebied werd in '72-'73 met ca. 25.000 loofbomen bebost. Het bos is daarom wetenschappelijk interessant omdat het één van de eerste bebossingen van landbouwgrond betreft. Het Agentschap voor Natuur en Bos beheert het bos sinds 1992. De naam van het bos verwijst naar het vroegere “leengoed van het Mortansche” of de heerlijkheid van Mortagne, een onderleer van de koning van Frankrijk. Bij de aanleg werd gebruik gemaakt van bestanden met telkens een andere hoofdboomsoort. Er werd hier per vergissing Amerikaanse es aangeplant in plaats van gewone es na de foutieve levering door de boomkweker. Daarnaast zijn de belangrijkste boomsoorten hier populier, Amerikaanse eik, beuk, winterlinde, zwarte els en gewone esdoorn. Ondertussen werden andere boom- en struiksoorten aangeplant en heeft de natuur zelf voor meer diversiteit in het bomenbestand gezorgd. Bij een bosaanplant op een voormalige akker krijgen we eerst te maken met een nitrofiële kruidlaag (brandnetel, kleefkruid, ...). Na verloop van tijd hebben de typische boskruiden zoals speenkruid, maarts viooltje, bosandoorn, gewone salamonszegel en geel nagelkruid zich al over het gebied verspreid. Ook mannetjesvaren en wijfjesvaren eisten al gauw een plaatsje in het bos op. In het kader van een wetenschappelijke studie werden daarbij nog boshyacint, witte klavervreter, bosanemoon, bosbingelkruid, slanke sleutelbloem en adelaarsvaren geïntroduceerd. De eikelmuis is al een vaste gast geworden en durft weleens een vogelnestkastje als verblijf gaan gebruiken. Ook hier kun je ransuilen aantreffen.